

kasvu edendamise ESI fondide rahastamisvahenditega

Euroopa Regionaalarengu Fond

Rahastamisvahendid

Euroopa Regionaalarengu Fondist kaasrahastatavad rahastamisvahendid pakuvad jätkusuutlikku ja tõhusat võimalust investeerida majanduskasvu ning inimeste ja ettevõtete arengusse ELi piirkondades ja linnades. Nad võivad toetada mitmesuguste arengueesmärkide saavutamist, mis on kasulik väga paljudele, ja saadud raha on võimalik taaskasutada uute investeeringute tegemiseks.

Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF), mis on üks Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest, toetab arukat, jätkusuutlikku ja kaasavat majanduskasvu ning on seadnud eesmärgiks tugevdada ELi piirkondade ja linnade majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust.

ERFi kogueelarve aastatel 2014–2020 on ligikaudu 200 miljardit eurot, millega toetatakse majanduslikku kasvu, luuakse täiendavaid töökohti ja vähendatakse piirkondlikke erinevusi.

ERFist saab abi toetuste ja üha enam ka rahastamisvahendite kaudu.

2013. aasta lõpuks oli ERFist rahastamisvahenditesse paigutatud üle 9 miljardi euro ning laene, garantiisid ja omakapitali pakuti peaaegu kõigis ELi liikmesriikides. Toetati üle 200 000 üksikisiku ja ettevõtte äritegevuse arendamist, linnaprojektide elluviimist ning investeeringuid energiatõhususse ja taastuvenergiasse. Ligikaudu 90% toetusest oli suunatud väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete äritegevuse arendamiseks.

Rahastamisvahendid:

- tuleb tagasi maksta;
- on ringlevad, s.t tagasimakstud vahendeid kasutatakse samas piirkonnas uuesti;
- sobivad rahaliselt elujõuliste projektide puhul, s.t selliste projektide puhul, mis eeldatavalt tekitavad saadud toetuse tagasimaksmiseks piisavalt tulu või sääste;
- on kavandatud selliselt, et meelitavad ligi kaainvesteeringuid teistest allikatest, sealhulgas erainvestoritelt, eesmärgiga suurendada rahaliste vahendite hulka eelkõige sellistes sektorites/valdkondades, kus on probleeme juurdepääsuga rahastamisele;
- võivad olla laenu, garantii või omakapitali vormis;
- võivad kaasa aidata pakkumise arendamisele, kuna toetavad turu arengut;
- võivad täiendada toetusi;
- võivad olla juhitavad riiklike ja piirkondlike pankade, rahvusvaheliste organisatsioonide nagu Euroopa Investeeringupank või Euroopa Investeeringufond, finantsvahendajate ja (ainult laenude ja garantiide puhul) korraldusasutuste poolt.

Rahastamisvahendite eeliste tõttu laiendatakse nende kasutamist aastatel 2014–2020 **kõigile valdkondlikele eesmärkidele**. Tänu parematele ja paindlikumatele rakendamisvõimalustele eeldatakse rahastamisvahendite senisest aktiivsemat kasutamist.

ERFi kaasrahastatavaid rahastamisvahendeid on **võimalik kasutada kõigi investeeringuprioriteetide puhul, mis on esitatud liikmesriikide ja piirkondade ERFi rakenduskavades**, tingimusel, et rahastamisvahendeid kasutatakse **tuvastatud turupuudujäägi** kõrvaldamiseks, s.t valdkondades, kus pangad ei taha laenu anda ja/või erasektor ei taha investeerida (näiteks juhul, kui turg ei paku VKEdele / alustavatele ettevõtetele piisavalt kapitali, kiiresti kasvavate ettevõtete jaoks ei ole piisavalt rahalisi vahendeid või pangad ei paku piisavalt laene või pakuvad laene tingimustel, mida ettevõtte ei suuda täita).

Rahastamisvahendid võivad seega toetada mitmesuguste ERFi investeerimisprioriteetide saavutamist, näiteks:

- teadus- ja uuendustegevusse suunatud ärialaste investeeringute soodustamine;
- lairibaühenduse kasutuselevõtu ja kiire ühendusega võrkude väljaarendamise laiendamine ning IKT toodete ja teenuste, e-kaubanduse arendamine;
- VKEde kasvupotentsiaali ja innovatsiooniprotsessides osalemise toetamine; sh uute ärimudelite arendamine;
- taastuvatest energiaallikatest saadava energia tootmise ja jaotamise edendamine, energiatõhususe ja taastuenergia kasutamise edendamine ettevõtetes, avalikus taristus ja eluasemesektoris;
- investeeringud kliimamuutustega kohanemiseks;
- investeerimine vee- ja jäätmesektorisse;
- linnakeskkonna parandamine, sealhulgas mahajäetud tööstusobjektide taaselustamine;
- tööstuses vähese CO₂-heitega majandusele ülemineku toetamine;
- mitmeliigilise ja keskkonnasõbraliku transpordi ning piirkondliku liikuvuse toetamine.

Kuna ERFi toetus peab olema suunatud teatavatele prioriteetsetele valdkondadele (valdkondlik kontsentreerumine), võib eeldada, et rahastamisvahendeid kasutatakse suhteliselt ulatuslikult sellistes valdkondades nagu teadusuuringud ja innovatsioon, VKEde toetamine ning energiatõhusus ja taastuvad energiaallikad.

ERFist kaasrahastatavaid rahastamisvahendeid saab seega kasutada **paljude erinevate projektide toetamiseks** – alates avaliku taristu ja tootliku investeerimise projektidest kuni majapidamiste toetamiseni kodude energiatõhususe parandamiseks.

Potentsiaalselt on võimalik kasutada **laias valikus ERFi rahastamisvahendeid**.

- **Laen**, mida saab kasutada siis, kui turul laene ei pakuta (näiteks pankade poolt), või mida saab pakkuda kommerts-laenu tingimustega võrreldes parematel tingimustel (näiteks madalama intressimääraga, pikema tagasimakseperioodiga või väiksema tagatise vastu). Näiteks võib konkreetses piirkonnas pakkuda intressita stardilaenu ettevõtjatele, kes soovivad oma VKE asutada.

- **Mikrokrediit** ehk väikelaen, mida pakutakse inimestele, kelle jaoks finants-teenused ei ole mõnikord kättesaadavad. Mikrokrediiti antakse sageli lühikeseks ajaks ja tagatist kas ei nõuta või on nõutav tagatis väike. Näiteks võiks väikelaenufond pakkuda laenu ebasoodsas olukorras olevatele üksikisikutele, ainuomanikele, usaldusühingutele, äriühingutele ning kolmanda sektori ettevõtetele konkreetses piirkonnas.
- **Garantii**, mis annab laenuandjale kindlustunde, et juhul, kui laenusaja ei täida laenuga seotud kohustusi, saab laenuandja oma kapitali tagasi. Näiteks võiks luua VKEdega tegelevate riiklike ametiasutuste garantiiportfellile edasigarantii, mis lõppkokkuvõttes vähendaks VKEde äritegevuse rahastamise kulusid ja lihtsustaks VKEde juurdepääsu rahastamisele selles riigis.
- **Omakapital**, mille puhul investeeritakse ettevõttesse ettevõtte täieliku või osalise omandiõiguse vastu. Omakapitaliinvestor võib osaleda ettevõtte juhtimises ja saada osa kasumi jaotamisest. Omakapital võib hõlmata riskikapitali ja algkapitali (seemne- ja stardikapital). Investeeringult teenitav tulu sõltub ettevõtte kasvust ja kasumlikkusest. Tulu teenitakse, kui investor müüb oma osaluse ettevõttes teisele investorile (n-ö väljub) või ettevõtte aktsiate esmasse avaliku pakkumise kaudu. Kaasrahastatud piirkondlikud riskikapitalifondid on edukalt investeerinud näiteks sellistesse sektoritesse nagu bioteadused, infotehnoloogia ja side, tööstus ja transport, kaubandus ning energia- ja keskkonnatehnoloogia.

Rahastamisvahendeid võib kombineerida toetuste ja muud liiki abiga. Investeeringute kaasamise eeltingimusena on sageli kõigepealt vaja parandada investeerimisvalmidust. ERFi kaudu on võimalik pakkuda nõustamis- ja muud liiki toetust.

ERFist kaasrahastatavad rahastamisvahendid võivad pakkumise arendamise ja toetamise kaudu anda märkimisväärse pikaajalise panuse turu arengusse, soodustades ja toetades majanduslikult elujõulisi projekte ning avades uusi turuvõimalusi. Samuti saab nende abil luua võimalusi investoritele ja finantsvahendajatele, kuna avaliku sektori osalemine rahastamisvahendite pakkumisel ja nendega seotud riskide jagamisel võib muuta projektid atraktiivsemaks investeeringuks.

Lisateave

Teave rahastamisvahendite ja regionaalpoliitika kohta:

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/financial-instruments/

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/financial_instruments_en.pdf

Juhendmaterjal korraldusasutustele ESI fondide programmide rahastamisvahendite kohta:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/fin_inst/pdf/fi_esif_2014_2020.pdf

Teave rahastamisvahendite eelhindamise metoodika kohta:

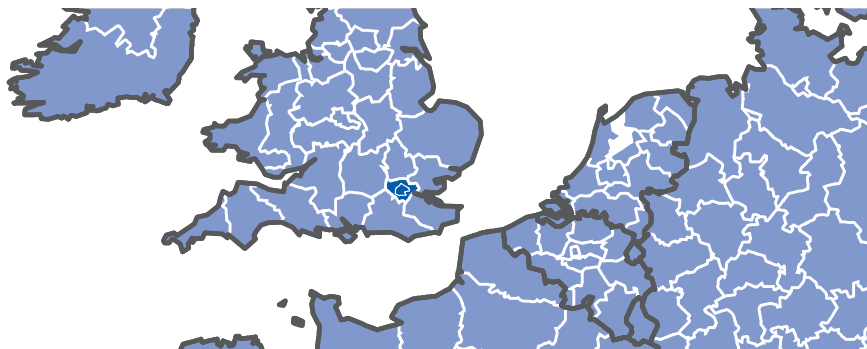
http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/financial-instruments/

ESI fondide rahastamisvahendite nõustamisplatvormi „fi-compass” veebileht:

<http://www.fi-compass.eu/>

Euroopa struktuuri- ja investeerimisfonde käsitlevad õigusaktid:

http://ec.europa.eu/regional_policy/et/information/legislation/regulations/

London Green Fund

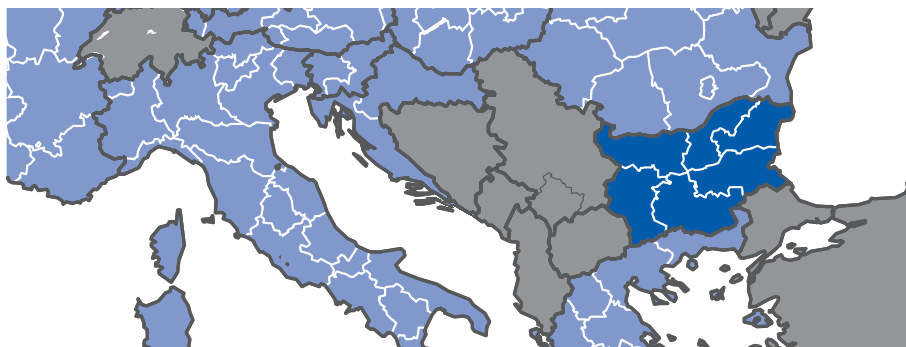
479 miljonit eurot
Sh 71 miljonit eurot ERFi vahendeid
Laen, omakapital, garantii
Energiaühendus ja jäätmekäitlus
Ühendkuningriik

... Londoni toetamine üleminekul vähese CO2-heitega majandusele ...

London Green Fund suunab investeeringuid energiaühendusse, jäätmekäitlusesse ja keskkonناسäästlikumatesse sotsiaaleluruumidesse. Fondi eesmärk on kõrvaldada turutõrkeid, mille tõttu projektid (või nende osad) on erasektori jaoks liiga riskantsed, näiteks ebakindla turunõudluse, uue või arendatava tehnoloogia või ebataavaliselt pika tasuvusperioodi tõttu.

Mõjuprognooside kohaselt loouakse üle 2 000 töökoha, CO2 heitkogused vähenevad aastas 215 000 tonni võrra ja 330 000 tonni prügi leiab prügilasse ladestamise asemel muud kasutust.

See näide illustreerib haldusfondi tegevuse paindlikkust ning seda, kuidas rahastamisvahendi abil on võimalik kaasata lisavahendeid ja suurendada erasektori panust.

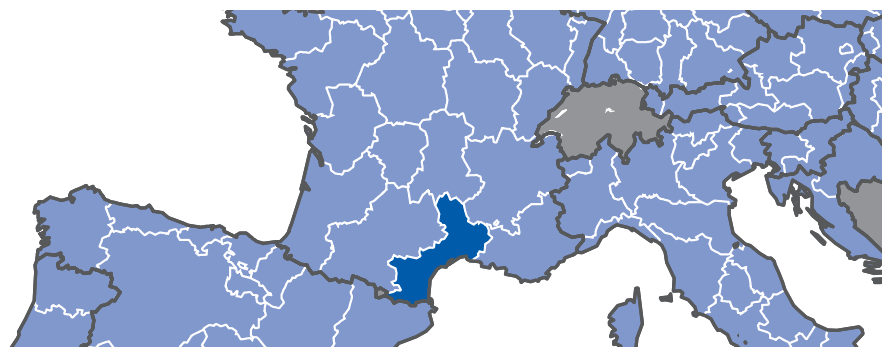
Portfelligarantii

60 miljonit eurot
Sh 51 miljonit eurot ERFi vahendeid
Garantii
VKE
Bulgaaria

... tagatise puudumise tõttu kommerts-laenu mitte saanud VKEde toetamine ...

Bulgaarias loodud portfelligarantii (First Loss Portfolio Guarantee) eesmärk on vähendada VKEde rahastamise riskitundlikkust ja sellega seotud suuri tagatisnõudeid pangandussektoris. Tänu kohalikele pankadele antavale garantiile kohaldatakse pangad VKEde suhtes madalamaid intressimäärasid ja väiksemaid tagatisnõudeid. Nii pääsevad VKEed nõiaringist „pole laenu – pole investeeringuid – pole kasvu – pole usaldust“. Fond võimaldab luua laenuportfelli üle 300 miljoni euro suuruses summas. Alates 2011. aastast on sellest saanud kasu ligikaudu 4 000 VKEed ning seda turul, kus traditsiooniliselt on puudunud soov toetada mikroettevõtteid, suure riskiga projekte ja uuenduslikke lahendusi.

See näide illustreerib, kuidas garantii kasutamine võib suurendada erasektori valmisolekut laenu anda.

JEREMIE haldusfond Languedoc-Roussillonis

11 miljonit eurot
Sh 5,5 miljonit eurot ERFi vahendeid
Omakapital
VKE
Prantsusmaa

... piirkonna majanduse, innovatsiooni, kasvu ja konkurentsivõime suurendamine ...

JEREMIE haldusfond Languedoc-Roussillonis investeerib suure potentsiaaliga noorte ettevõtete omakapitali, keskendudes eelkõige infotehnoloogia ja tervishoiu valdkonnale. Haldusfond pakub ka laene ja garantiisid eri arenguetapis olevatele ettevõtetele.

Alates 2010. aastast on investeeritud 21 ettevõtte omakapitali, neist kaks ettevõtet on juba jõudnud järgmisse etappi ja asunud börsilt raha kaasama.

See näide illustreerib, kuidas rahastamisvahendi abil on võimalik kaasata märkimisväärseid investeeringuid erasektorist ja kiirendada piirkondlike VKEde kasvu.

www.fi-compass.eu
contact@fi-compass.eu
© EIB (2015)

European Commission
Directorate-General
Regional and Urban Policy
Unit B.3 “Financial Instruments and IFIs’ Relations”
B-1049 Brussels

European Investment Bank
Advisory Services
fi-compass
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg